

و بی‌سابقه‌ترین جنگ اقتصادی تاریخ معاصر هیچ پرسشی مطرح نشد؟؟» سید ابراهیم امینی، عضو شورای شهر تهران دیگر چهره‌ای بود که در توئیت خود نوشت: «فشارهای سیاسی و تحریم‌های بی‌سابقه اقتصادی ترامپ و کرونا که اقتصاد جهان را فلج نمود مهم‌ترین عوامل بحران اقتصادی در دولت دوم روحانی بود که با هدف ناکارآمد جلوه دادن کارنامه اقتصادی دولت، در مهندسی سوالات اقتصادی از نامزدهای ریاست جمهوری از سوی صداوسیما نادیده گرفته شد.» در همین حال غلامحسین کریاسچی، دبیرکل حزب کارگزاران هم اینگونه به مناظره روز شنبه واکنش نشان داد: «ای کاش صداوسیما که اول انقلاب قرار بود دانشگاه باشد قدری از این همه تشریفات و زرق و برق تکراری وی‌پی فایده کم می‌کرد واز کارشناسان بی‌غرض می‌خواست در شکل مناظره وطرح سوالات کمی کنند که وقت بینندگان هدر نرود و شوری در فضای انتخابات ایجاد شود.»

■ نگاه منتقدان دولت به مناظره

در طیف منتقدان دولت، عبدالله گنجی مدیر مسئول

روزنامه جوان بعد از پایان مناظره روز شنبه در حساب شخصی توئیت خود اینگونه نوشت: «اگر بعد از مناظره رای کسانی که دارای برنامه و درصدد اثبات خود بودند رشد کرد شاخصی از عقلانیت معاش و غلبه گفتمان برنامه محور است. اگر رای کسانی که فقط درصدد حمله به این و آن یا قوانین کشور بودند رشد کرد شاخصی از غلبه علقه منفی‌گرایی و احساسات در رای دهندگان و بازگشت به نتیجه ۹۶ است.» مهدی فضائلی هم دیگر چهره‌ای بود که اعتقاد داشت: «از اولین مناظره بخوبی می‌شد فهمید ۱) کدام نامزد پایان ۴ یا ۸ سال خواهد گفت اختیار لازم را نداشته و نگذاشتند ۲) کدام نامزد در وسط میدان خواهد بود و کدام پشت میز در تهران ۳) کدام نامزد منتقدین را تخریب خواهد کرد و کدام نامزد حداقل گوش شنوایی دارد. فرق می‌کند چه کسی رئیس جمهوری باشد!» سید محمود رضوی، مشاور فرهنگی و هنری رئیس مجلس هم در این رابطه نوشت: «پیروز قطعی مناظره اول آیت‌الله رئیسی، خوب حرف زدند، حرف خوب زدند، زمان را مدیریت کردند، روبه آینده، با برنامه، مسلط و

قوی ظاهر شدند و در برابر بی‌اخلاقی رقیب، اخلاق را فدای رای نکردند، آقای دکتر جلیلی با برنامه و خوب بودند، آقایان رضایی و زاکانی هم انقلابی عمل کردند.»

■ انتقاد از محتوای مناظره اول

در همین حال سید عباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نگاه دیگری به موضوع مناظره داشت و با این توئیت درباره مناظره روز شنبه اظهارنظر کرد: «منطق گفت‌وگو و ادب گفت‌وگو معیار سنج مناظره سالم هستند. مناظره نه میدان مبارزه گلاب‌یا‌تور‌هاست و نه جای نقاشی مار و تزویر عوام! وقتی که هر چهار سال یک‌بار قاب سیمایا برای گفت‌وگو و مناظره می‌گشاییم، نابلدی و هول زدگی و بداخلاقی دور از انتظار نیست!» عباس عبدی هم در اظهار نظر کوتاه خود مانند وزیر ارشاد به کیفیت پایین مناظره پرداخت و نوشت: «انتظار بهتر داشتن توقع بیهوده‌ای است از کوزه همان برون تراود که در اوست.»

محمد فاضلی، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه هم جزو همین دسته از چهره‌هایی بود که از کیفیت

رضایی: مسئولان دولت روحانی را ممنوع الخروج می‌کنم

نخستین سؤال مناظره اقتصادی نامزدهای ریاست جمهوری از محسن رضایی پرسشی درباره برنامه او برای «اصلاح فرایند بودجه‌ریزی کشور» بود. او پاسخ به این پرسش را با نمایش دادن یک اسکناس هزار تومانی آغاز کرد و گفت: «۸ سال پیش در همین مکان در برابر آن کلید بی‌خاصیت من یک هزار تومانی را به شما نشان دادم و گفتم اگر این روند ادامه پیدا کند پول ملی ما سقوط پیدا می‌کند.» او در پاسخ به چرایی این سقوط ارزش پول ملی گفت: «رابطه دولت با اقتصاد و رابطه اقتصاد با مردم تنظیم نشده است و دولت دست در جیب مردم می‌کند.» رضایی با انتقاد از روند تأمین کسری بودجه توسط دولت، ادامه داد: «نرخ ارز را پایین آوردند، پول‌ها را بدون حساب و کتاب در بورس تشویق کردند و بعد که تأمین مالی کردند مردم را در زمین و زمان نگه داشتند.»

او هم پس از بیان این جمله که «چرا باید قطار انقلاب روز به روز کوچک شده و به یک اسکوتر (وسیله حرکتی تک نفره مانند دوچرخه) تبدیل شده باشد»، همتی را هدف اظهارات انتقادی اش قرار داد و با نمایش دادن یک نمودار روبه دوربین گفت: «وضعیت اقتصاد کشور را به حال و روزی انداختید که وضعیت نمودار عملکرد آقای همتی در بانک مرکزی نشان می‌دهد که چگونه دلار از ۸ هزار تومان به وضع امروز رسیده است. اقتصاددان است ایشان؟ چطور این فاجعه یعنی نقدینگی ایجاد شده را که اگر امسال جلویش را نگیریم خطر جدی کشور را تهدید می‌کند، تشخیص نداد؟»

رضایی خطاب به درباره اظهارات وی نسبت به گروگان گرفتن آمریکایی‌ها و التهاب احتمالی ایجاد شده از این حرف در میان مذاکرات ۵+۱ گفت: «من یک سرباز هستم. وقتی آمریکا تهدید می‌کند که حمله می‌کند من هم می‌گویم گروگان می‌گیریم. ما رجز می‌خوانیم و به شکلی هم حرف می‌زنیم که جنبه انسانی ما حفظ شود.» این کاندیدای ریاست جمهوری در تشریح برنامه‌های اقتصادی دولتش هم ابتدا علیه دولت و رئیس بانک مرکزی موضع گرفت و گفت: «در صورت رئیس جمهوری شدن در اولین فرصت ایشان و برخی از اعضای هیأت دولت آقای روحانی را ممنوع الخروج می‌کنم و ثابت می‌کنم چه آسیبی به کشور بزند.» رضایی در ادامه افزود: «مسأله کسب و کارهای خانگی مسأله خانه‌سازی و استفاده از بانوان را در دستور کار قرار می‌دهم و با مشورت از مراجع محترم قم حتماً از دفتر از بانوان در کابینه و از تعداد بیشتری از آنان در سمت‌های

مدیریتی استفاده می‌کنم.»

رضایی بخش‌های مسکن و گردشگری را در زمره پیشران‌های اقتصادی برای تأمین شغل مورد توجه قرار داد و گفت: «همه این کارها بستگی به این دارد که ما حکمرانی کشور را تغییر دهیم. من از اختیارات قانونی استفاده می‌کنم و قدرت را از مرکز به استان‌ها می‌برم. باید مدیریت‌های محلی که در شوراهای

شهر و استان است اختیار داشته باشند. در تمام استان‌ها در کابینه من اقوام نقش دارند و من از خودشان مدیر خواهم گذاشت.» او در پاسخ به پرسشی درباره فقر، فساد و تبعیض گفت: «دولت آینده باید قوی‌ترین دولت باشد چه از اصلاح‌طلب چه اصولگرا، چه از بانوان و چه اهل سنت باید استفاده کنیم. باید از خودخواهی‌ها دست برداریم و از جنگ‌های روانی دست برداریم؛ خدا خوشش نمی‌آید.» رضایی در ادامه تشریح وعده‌های اقتصادی دولتش گفت: «یارانه ۴۵۰ هزار تومانی را برای ۴۰ میلیون نفر تضمین می‌کنم. یک میلیون مسکن به‌صورت احیای بافت‌های فرسوده را در دستور کار قرار می‌دهم. خسارات بورس را جبران کرده و ایالت‌های اقتصادی را طبق قانون انجام می‌دهم. موضوع کشاورزی و کشاورزان را حل کرده و دست دلان را قطع می‌کنم و همچنین فضای مجازی را در دسترس همگان قرار می‌دهم.»

هستند. اگر این افراد می‌خواهند جواب‌شان را بدهم، قسم بخورند که تا آخر در رقابت‌ها می‌مانند وگرنه پاسخ دادن معنی ندارد.» او در ادامه خطاب به جلیلی گفت: «شما در ماجرای برج‌رام در زمین ترامپ بازی کردید و پدر کشور را

مناظره رضایت نداشت. او ماجرا را اینگونه تحلیل کرد: «این سطح نازل کیفیت مناظره محصول زیرپله‌ای شدن سیاست است. محصول باکیفیت در کارخانه و کارگاه صاحب برند تولید می‌شود، ایضا سیاستمدار و دستورکار حکمرانی نامزد ریاست جمهوری در حزب. کالا و سیاست تولیدی زیرپله، این گونه است. فقدان نظام حزبی و برگزاری انتخابات، در عصر مدرن، تناقض است.» مجید تفرشی، پژوهشگر تاریخ هم با همین موضع به مناظره اول نامزدها پرداخت و تأکید کرد: «عناصر مفقود در مناظره اول: سواد عمومی، اطلاعات تاریخی، اشراف به تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی، آشنایی کامل به یک زبان خارجی، رفتار کاربزماتیک، فن بیان جذاب، منش محکم و محترم، توانایی جلب افکار عمومی، توانایی جلب نظر نخبگان، پیشینه کاملاً قابل دفاع و ارائه راهکار راهبردی درباره تحریم‌های جهانی.»

■ عدم موفقیت صداوسیما در طراحی باکیفیت

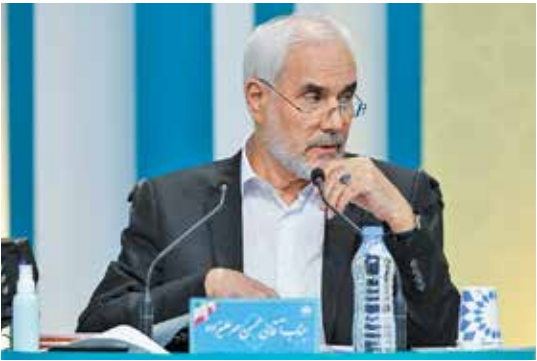
البته برخی هم نقد خود را متوجه نوع و کیفیت

برگزاری مناظره کردند. از جمله حسام‌الدین آشنا که در توئیت خود نوشت: «مناظره درست مجری نمی‌خواهد بلکه مدیر می‌خواهد. اداره مناظره فقط قرعه‌کشی و نوبت دادن و خواش کردن نیست. مهم‌ترین پیشرفت در فناوری مناظره امکان راستی‌آزمایی فوری و تخصصی است که متأسفانه در مناظرات صدا و سیمایی ما هنوز جایی نیافته است.» او تأکید کرده است: «در یک مناظره درست مجری باید اختیار و اقتدار داشته باشد تا در صورت طفره رفتن داوطلبان از پاسخگویی یا اهانت به دیگران یا بیان مطالب نادرست، بلافاصله میکروفون را قطع و در صورت تکرار، متخلف را با حذف زمانش مجازات کند. مناظره شوخی ندارد و مجری مسئولیت سنگینی در اعمال نظم و انصاف دارد. مناظره درست مناظره‌ای است که یک سؤال از همه پرسیده می‌شود و جواب‌ها مورد مقایسه قرار می‌گیرد نه این‌که از هر فرد یک سؤال جداگانه پرسیده شود و جواب‌ها قابل مقایسه نباشد.» اکبر نبوی،

■ مناظره‌ها و چهره ایران در منطقه

حسام‌الدین آشنا با وجود انتقادی که مطرح کرده در یک توئیت هم از دید مثبت به این مناظره نگاه کرده و نوشته است: «در کدام کشور منطقه چنین مناظره جدی و پیر محتوایی قابل برگزاری است؟» همچنین حسن خجسته، معاون سابق برنامه‌ریزی و نظارت سازمان صداوسیما هم در اظهارنظری مشابه نوشت: «فارغ از آنچه در مناظره‌ها می‌گذرد، پخش مناظره‌ها روی شبکه‌های بین‌المللی رادیو تلویزیونی با مترجم همزمان، آورده بزرگی برای جمهوری اسلامی مخصوصاً در میان کشورهای اسلامی است.»

مهرعلیزاده: برای اجماع‌سازی و تشکیل دولت اصلاحات آمده‌ام

محسن مهرعلیزاده سخنانش در مناظره انتخاباتی روز شنبه را با این پرسش آغاز کرد که «اینک که به هر دلیل از جمله شائبه مهندسی انتخابات با حذف تعدادی از افراد صالح در فرایند انتخابات روبه‌رو هستیم تا جایی که از کنار فرمایش رهبری معظم انقلاب در جایگاه ولایت فقیه مبنی بر لزوم جبران جفا و ظلمی که بر برخی از آنان رفته است براجتی عبور کنند، پرسش این است که این امر چگونه از سوی طراحان وضعیت موجود توجیه می‌شود؟ آیا حمایت از یک فرد خاص در دستور کار قرار گرفته است؟»

او در ادامه در پاسخ به پرسشی درباره برنامه‌اش برای جلوگیری از فرار مالیاتی گفت: برنامه مدونی که طی دو سال قبل روی آن کار کردم و شامل همه راهکارها

در همه زمینه‌هاست را در سایت خودم بارگذاری می‌کنم. مهرعلیزاده در فرصت ۴ دقیقه‌ای‌اش برای پاسخ به اظهارات دیگر کاندیداها سید ابراهیم رئیسی را مخاطب قرار داد و گفت: «شما راهکارهایی را برای رفع موانع تولید مطرح کردید، خودتان چقدر با مسأله تولید آشنایی دارید؟ ممکن است چند نفر کارشناس دور هم جمع شوند و مطالبی را بگویند، آدم حفظ و

اینجا آن مطالب را عنوان کند اما اینها به درد مردم نمی‌خورد.» او در ادامه با تأکید بر اینکه یکی از احکام توسعه اقتصادی دادرسی عادلانه است، ادامه داد: اگر شما دل‌تان برای اقتصاد می‌سوزد، همان قوه قضائیه را که هنوز به روش عهد قاجار اداره می‌شود، اصلاح کنید؛ شما از ۱۶ سالگی در این قوه

بوده و هستید.» این نامزد انتخابات ریاست جمهوری در بخش تشریح برنامه‌های اقتصادی اش وجود نداشتن یک الگوی صحیح علمی تجربه شده توسعه پروژه توسعه اقتصادی را از جمله مسائل کشور دانست و با بیان اینکه در دولت‌های مختلف یکی به نئولیبرالیسم و دیگری به سوسیالیسم اعتقاد داشت و ملغمه‌ای از کارها انجام شد، گفت که به عنوان کسی که دکترای مهندسی اقتصاد خوانده روشی که به آن الگوی حکمرانی اقتصاد اجتماعی می‌گویند و در کشورهای اروپایی از جمله آلمان در حال اجراست را مناسب می‌داند. به گفته مهرعلیزاده در این الگو مانع‌زدایی از تولید، معافیت‌های مالیاتی بر تولید و هدایت نقدینگی به تولید، ایجاد کار و گردشگری محیط زیست مورد تأکید است. او سپس در پاسخ پرسشی درباره اولویت سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعتی و اقتصاد، با تأکید بر اینکه انجام طرح‌های بزرگ اقتصادی نیاز به سرمایه اعم

از داخلی و خارجی دارد، گفت: اصولاً دولت نباید سرمایه‌گذاری کند بلکه باید راه را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی باز کند. برای واردات پول به داخل کشور هم اولین کاری که باید انجام دهیم تأمین امنیت سرمایه‌گذاری است. مهرعلیزاده درباره راهکارهایش برای تغییر کاربری و تخریب محیط زیست نیز با اشاره به نقش اعمال نفوذ برخی نهادها و اقدامات فراقانونی، گفت: «یکی از راه‌های اساسی جلوگیری از تخریب محیط زیست تقویت سازمان محیط زیست است؛ باید نهادهای عمومی ناظر بر محیط زیست را به عنوان ناظر فعال کنیم. من تأسسم از اینکه به هر دلیلی در چند سال قبل شاهد بودیم تحت عنوان محیط زیستی‌ها برای عده‌ای مشکل ایجاد کردند؛ معاون جوانی آمد و در محیط زیست کار کرد و هزاران اسم جاسوس بر او گذاشتند اما مشخص شد که مشکلی وجود نداشته است.» او در سخنان پایانی اش دولت اصلاحات را دولتی که توانست شرایط کشور را به نحوی مناسب در جهت توسعه کشور قرار دهد دانست و با تأکید بر اینکه من برای اجماع‌سازی آمده‌ام، گفت: من از تشکیل دولت اصلاحات یعنی دولت زندگی با مردم صحت می‌کنم؛ زندگی در مقابل مرگ، زندگی در مقابل جنگ و زندگی در مقابل فقر و زندگی در مقابل تحریم. بیایید شرایط زندگی خوب را فراهم کنیم.

بینش اقتصاد نداشت، این نامزدها هم درکی از اقتصاد ندارند.» همتی در پاسخ به این سؤال برگزارکنندگان مناظره که چه برنامه‌ای برای کاهش ضایعات بخش کشاورزی و رفع مشکلات در این بخش دارد، با بیان اینکه بخش کشاورزی ۷۵ درصد آب را در کشور مصرف می‌کند و باید اقدامات جدی از نظر نوع کشت و آبیاری انجام دهیم، گفت: «قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی هم اهمیت دارد. خرید تضمینی ما خرید تضمین قیمت بوده است که مثلاً گندم پنج هزار تومان خریداری شده در حالی که باید تضمین خرید به قیمت روز باشد. مسأله دیگر انتقال محصولات کشاورزی به بازار مصرف است که در شب عید دیدیم چه مشکلاتی به وجود آمد، برای حل این مشکل باید انبارهایی درست کنیم و محصولات از طریق بورس کالا به فروش برسد تا تولیدکننده مجبور نباشد محصولات خود را با قیمت پایین پیش‌فروش کند.» این نامزد انتخابات ریاست جمهوری در بخش پایانی سخنانش گفت: افتخارم این است که بانک مرکزی کشور را در شرایط بسیار سخت اداره کردم و نگذاشتم کشور و نژادملای شود. الان آمده‌ام نگذارم اقتصاد کشور، اقتصاد کره شمالی شود.

در آورید. به همت شما آقای جلیلی و آقای رضایی و دوستان‌شان در مجمع ما در لیست سیاه FATF قرار گرفتیم.» همتی خطاب به رئیسی هم گفت: «شما به جای رفتن به استان‌ها و دادن وام به کارخانه‌ها، می‌رفتید و به زندان‌ها سر می‌زدید. این کارها وظیفه بخش اجرایی است.» او در ادامه افزود: «شما از معیشت مردم می‌گویید اما را یی مثبت به فیلترینگ اینستاگرام معیشت مردم را تهدید کردید.»

همتی در تشریح برنامه‌های اقتصادی‌اش با بیان اینکه «ما سال‌ها کشور را دست سیاستمداران سپردیم، یک بار هم کشور را به اقتصاددان بسپاریم»، گفت: «من برنامه مفصلی دارم دوستان فکر نکنند که چون همه در بخش اول علیه ام حرف زدند و مجبور شدم پاسخ دهم برنامه‌ای ندارم. موافق قیمت دستوری نیستم. قیمت مشکلی در نقدینگی است اما باید نقدینگی را حل کنیم.»

او با تأکید بر اینکه نماینده روحانی در انتخابات نیست و به خاطر اختلاف نظر با روحانی از ریاست بانک مرکزی کنار گذاشته شده، گفت: «اما صادقانه بگویم آقای روحانی از ۵ نامزد فعلی ریاست جمهوری دنیادیده‌تر، دقیق‌تر و باهوش‌تر است. اما مشکل من با ایشان این بود که